

Sygn. akt I C 2670/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu, I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SR Ewelina Iwanowicz

Protokolant: Patrycja Łuczak

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2017 roku w Zgierzu na rozprawie sprawy

z powództwa (...) **Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **E. B.**

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 2670/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 czerwca 2016 roku (...) Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w K. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie o zasądzenie od E. B. kwoty 3.010,61 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 15 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód zawarł w dniu 26 czerwca 2015 roku z pozwaną umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na podstawie której pozwana otrzymała kwotę 4.166,67 złotych na którą składały się kwota netto pożyczki w wysokości 1.800 złotych, prowizja za udzielenie pożyczki w wysokości 1.333,34 złote oraz opłata z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki w wysokości 1.033,33 złotych. Pozwana zobowiązała się do spłaty pożyczki w 18 miesięcznych ratach w tym pierwsza rata w wysokości 247,93 złote, zaś kolejne 17 rat po 150,24 złote. Powód za udzielenie pożyczki był uprawniony jednorazowo do pobrania prowizji od udzielonej pożyczki w wysokości 32 % kwoty pożyczki tj. 1.333,34 złotych. Nadto pożyczkodawca był zobowiązany ponieść koszty związane z zawartą umową pożyczki w wysokości 2.702,01 złotych, na którą składały się odsetki umowne za cały okres udzielenia pożyczki w wysokości 335,34 złotych, prowizja w wysokości 1.333,34 złotych oraz opłaty z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki w wysokości 1.033,33 złotych. Pozwana na poczet zaciągniętego zobowiązania dokonała wpłat w wysokości 1.970,58 złotych. Pozwana nie spłaciła raty pożyczki w wysokości 250,24 złotych, której termin płatności przypadał na dzień 24 lutego 2016 roku, wobec czego powód wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty, które pozostało bezskuteczne. Pozwana nie spłaciła kolejnej raty pożyczki w wysokości 250,24 złote, której termin płatności przypadał na 24 marca 2016 roku, wobec czego powód wystosował do pozwanej kolejne wezwanie do zapłaty wraz z wypowiedzeniem umowy pożyczki. Umowa pożyczki uległa rozwiązaniu z dniem 20 maja 2016 roku. W związku z prowadzonymi wobec pozwanej czynnościami windykacyjnymi, które trwały 2 miesiące kwota zadłużenia pozwanej wzrosła o kwotę 290 złotych, na którą składały się zryczałtowane koszty telefonu do klienta w wysokości 40 złotych miesięcznie, koszty wezwania

w wysokości 100 złotych oraz zryczałtowane koszty związane z czynnościami windykacyjnymi – wizytami u dłużnika w wysokości 150 złotych. Na dochodzoną pozew kwotę w wysokości 3.010,61 złotych składają się następujące kwoty:

- 2.619,81 złotych tytułem niespłaconego kapitału pożyczki;
- 82,86 złote tytułem skapitalizowanych odsetek umownych za okres od dnia 26 czerwca 2015 roku do dnia 20 maja 2016 roku liczone od kwoty udzielonego kapitału pożyczki w wysokości 4.166,67 złotych w wysokości 10 % w stosunku rocznym;
- 17,94 złotych tytułem skapitalizowanych odsetek umownych liczonych od dnia następnego po dniu rozwiązania umowy pożyczki, tj. 21 maja 2016 roku do dnia 13 czerwca 2016 roku liczonych według zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność stopy procentowej kredytu lombardowego NBP liczonych od kwoty kapitału pożyczki w wysokości 2.619,81 złotych;
- 290 złotych tytułem kosztów windykacji przedsądowej.

(pozew – k. 2-9)

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym i sprawę przekazał do Sądu Rejonowego w Zgierzu.

(postanowienie – k. 10)

W piśmie procesowym złożonym do Sądu Rejonowego w Zgierzu w dniu 6 grudnia 2016 roku powód podtrzymał swoje żądanie.

(pismo z załącznikami – k. 14-17v.)

Na terminie rozprawy w dniu 14 czerwca 2017 roku w imieniu powoda nikt się nie stawił – wezwanie doręczone. Pozwana pozostawiła powództwo do uznania Sądu. Na wypadek uwzględnienia powództwa wniosła o nieobciążanie jej kosztami procesu.

(protokół rozprawy z dnia 14.06.2017 r. – k. 43)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana E. B. zawarła z (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. umowę oprocentowanej pożyczki gotówkowej numer (...) w kwocie 4.166,67 złotych brutto na okres od dnia 26 czerwca 2015 roku do dnia 24 grudnia 2016 roku. Na kwotę udzielonej pożyczki składała się kwota pożyczki przekazywana do dyspozycji pożyczkobiorcy, prowizja za udzielenie pożyczki oraz opłata z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki (§ 1 ust. 1 i 2 umowy). Zgodnie z umową pożyczki pożyczkodawca za udzielenie pożyczki był uprawniony jednorazowo do pobrania prowizji w wysokości 32 % kwoty pożyczki tj. kwoty 1.333,34 złote (§ 3 ust. 1 umowy). Zabezpieczeniem spłaty pożyczki była opłata z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki w wysokości 1.033,33 złotych, która została wliczona w kwotę pożyczki (§ 4 ust. 1 umowy). Oprocentowanie pożyczki za okres od dnia wypłaty do dnia ustalonego w umowie jako dzień całkowitej spłaty było stałe i wynosiło 10 % w stosunku rocznym, natomiast rzeczywista stopa w stosunku rocznym wynosiła 294,35 % (§ 5 ust. 1 i 2 umowy). Całkowity koszt pożyczki stanowiący sumę wszystkich kosztów pożyczki wynosił 2.702,01 złotych, natomiast całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę czyli suma kwoty pożyczki i całkowitego kosztu pożyczki wynosiła 4.502,01 złotych (§ 6 ust. 1 i 2 umowy). Pożyczkobiorca zobowiązał się spłacić pożyczkę

wraz z odsetkami zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy (§ 7 ust. 1 umowy). Niespłacenie pożyczki w całości lub części w ustalonym umową terminie powodowało naliczenie odsetek według zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność stopy procentowej kredytu lombardowego NBP w każdorazowo aktualnej wysokości (§ 8 ust. 1 umowy). Pożyczkodawca miał prawo wypowiedzieć umowę pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia w przypadku wystąpienia zaległości na dwóch ratach pożyczki (§ 19 pkt 1 umowy). Integralną częścią umowy był regulamin monitoringu i windykacji nr (...) zadłużenia, zgodnie z którym pożyczkodawca miał prawo do wszczęcia postępowania monitorowania i windykacji zadłużenia przeterminowanego wynikającego z oprocentowanej (...) / (...) i z tego tytułu miał prawo obciążyć pożyczkodawcę opłatami za przeprowadzenie czynności:

- 1) wykonanie telefonów interwencyjnych do pożyczkobiorcy w sprawie opóźnienia w spłacie – zryczałtowana opłata w wysokości 20 złotych za wykonane połączenia poczynając od pierwszego tygodnia po terminie spłaty wymaganego zadłużenia;
- 2) za sporządzenie i wysłanie do pożyczkobiorcy wypowiedzenia/wezwania do zapłaty – zryczałtowana opłata każdorazowo w wysokości 50 złotych;
- 3) wizyty u klienta lub w miejscu zatrudnienia – każdorazowo opłata w wysokości rzeczywistych kosztów dojazdu do miejsca zamieszkania lub zatrudnienia i diet wyliczonych według przepisów w sprawie delegacji służbowych oraz wynagrodzenia pracownika windykacji lub 150 złotych tytułem zryczałtowanej opłaty w wysokości średnich kosztów wizyt przypadających na jednego zadłużonego. Przez wizytę rozumie się także pozostawienie wizytówki lub ulotki windykacyjnej. Wizyty miały być wykonywane nie więcej niż 1 raz w miesiącu po upływie 30 dni od upływu terminu spłaty pożyczki.

(bezsporne, nadto uwierzytelniona kserokopia umowy ratalnej pożyczki gotówkowej numer (...) – k. 24-25v., uwierzytelniona kserokopia regulaminu monitoringu i windykacji zadłużenia – k. 26, uwierzytelniona kserokopia harmonogramu rat – k. 26v., wyjaśnienia informacyjne pozwanej – k. 43 w zw. z zeznaniami pozwanej – k. 43)

Pozwana nie negocjowała warunków umowy pożyczki. Dostała umowę gotową do podpisu.

(zeznania pozwanej – k. 43)

Pozwana wpłaciła na poczet pożyczki kwotę 1.970,58 złotych, na którą składały się następujące kwoty:

- 248 złotych wpłacona w dniu 3 sierpnia 2015 roku;
- 0,58 złotych wpłacona w dniu 4 sierpnia 2015 roku;
- 320 złotych wpłacona w dniu 28 września 2015 roku;
- 255 złotych wpłacona w dniu 7 października 2015 roku;
- 322 złote wpłacona w dniu 18 listopada 2015 roku;
- 255 złotych wpłacona w dniu 8 grudnia 2015 roku;
- 320 złotych wpłacona w dniu 1 lutego 2016 roku;
- 250 złotych wpłacona w dniu 8 lutego 2016 roku.

(bezsporne, nadto lista spłat do pożyczki – k. 30, wyjaśnienia informacyjne pozwanej – k. 43 w zw. z zeznaniami pozwanej – k. 43)

W dniu 15 marca 2016 roku powód wystosował do pozwanej wezwanie przedsądowe do zapłaty kwoty 324,15 złotych, na którą składała się kwota zaległej raty, odsetki i koszty czynności windykacyjnych. Pozwana odebrała przedmiotowe wezwanie w dniu 15 marca 2016 roku.

(wezwanie przedsądowe do zapłaty – k. 31, dowód nadania i odbioru – k. 32-32v. wyjaśnienia informacyjne pozwanej – k. 43 w zw. z zeznaniami pozwanej – k. 43)

Powód pismem z dnia 7 kwietnia 2016 roku, doręczonym pozwanej w dniu 15 kwietnia 2016 roku, wypowiedział pozwanej umowę pożyczki numer (...) z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

(bezsporne, nadto wezwanie do zapłaty z wypowiedzeniem – k. 33, dowód nadania i odbioru – k. 34-34v., wyjaśnienia informacyjne pozwanej – k. 43 w zw. z zeznaniami pozwanej – k. 43)

Powód w okresie od dnia 4 sierpnia 2015 roku do dnia 8 listopada 2016 roku prowadził wobec pozwanej czynności windykacyjne, które polegały na codziennych monitach telefonicznych bądź sms-owych oraz na kierowaniu do pozwanej za pośrednictwem poczty w/w pisemnych wezwań do zapłaty.

(uwierzytelniona kserokopia historii windykacji pożyczki – k. 27-29, zeznania pozwanej – k. 43)

E. B. ma 67 lat. Jest emerytką. Mieszka z mężem, ale prowadzą osobne gospodarstwa domowe. Pozwana utrzymuje się ze świadczenia emerytalnego w wysokości 1.450 złotych. Na stałe koszty utrzymania pozwanej składają się wydatki na energię elektryczną w wysokości 100 złotych, opłaty podatkowe w wysokości 300 złotych rocznie, 8 złotych miesięcznie za wywóz śmieci, 1.500 złotych rocznie na opał oraz opłaty za prace remontowe w wysokości 200-300 złotych rocznie. Pozwana posiada inne długi w kwocie 60.000 złotych.

(wyjaśnienia informacyjne pozwanej – k. 43 w zw. z zeznaniami pozwanej – k. 43)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny i został ustalony przez Sąd na podstawie okoliczności, które wynikały z niebudzących wątpliwości twierdzeń zawartych w pozwie, a także na podstawie przedstawionych dokumentów. Wątpliwości Sądu wzbudziła kwota 290 złotych żądana w pozwie tytułem kosztów windykacji przedsądowej, ponieważ nie miała ona pokrycia w materiale dowodowym złożonym przez powoda. Pozwany nie przedstawił bowiem dowodów poniesienia tych kosztów we wskazanej kwocie, a ograniczył się jedynie do przedłożenia dowodów doręczeń dwóch wezwań do zapłaty skierowanych do pozwanej za pośrednictwem publicznego operatora pocztowego. Sąd uznał, że dowodem poniesienia kosztów windykacyjnych przez powoda, a zwłaszcza ich kosztów, nie może być historia windykacji pożyczki. Przedmiotowy dokument wskazuje jedynie ilościowo i rodzajowo, jakie czynności windykacyjne były podejmowane, ale nie wskazuje ich kosztów. Wątpliwość Sądu dotyczyła również wysokości prowizji i opłaty z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki. Pomimo, że kwoty te nie były dochodzone w pozwie to jednak miały one bezpośredni związek z dochodzonym roszczeniem, bowiem kwota uiszczona przez pozwaną tytułem spłaty pożyczki została częściowo przeznaczona na spłatę tych kwot.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Stosownie do art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość

pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie z art. 720 § 2 k. c. (w brzmieniu sprzed 8 września 2016 roku) umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Taką umowę zawarły strony. Powód załączył do pozwu poświadczoną za zgodność z oryginałem kserokopię umowy pożyczki, z której wynika dochodzone roszczenie, czym udowodnił istnienie zobowiązania strony pozwanej. Pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia umowy pożyczki, jednakże jej wątpliwości budziła okoliczność żądania zapłaty przez powoda dodatkowych kosztów taki jak prowizja i opłata za zwiększone ryzyko oraz że spłaciła ponad 1.900 złotych przy pożyczce w wysokości 1.800 złotych, a powód nadal żąda od niej ponad 3.000 złotych.

W myśl art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, przy czym jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). § 3 cytowanego przepisu stanowi zaś, że nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Klauzulą niedozwoloną jest zatem postanowienie umowy zawartej z konsumentem (lub wzorca umownego), które spełnia (łącznie) wszystkie przesłanki określone w przepisie art. 385¹ k.c., tj.:

- 1) nie jest postanowieniem uzgodnionym indywidualnie;
- 2) nie jest postanowieniem w sposób jednoznaczny określającym główne świadczenia stron;
- 3) kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że powód, zawierając masowo pożyczki z konsumentami, posługuje się wzorcem umownym, na którego wpływ nie mają oni rzeczywistego wpływu. Pozwana wprost stwierdziła, iż nie negocjowano z nią warunków umowy, tylko przedstawiono gotową umowę do podpisu. Tym samym spełniona została w sprawie podstawowa przesłanka, warunkująca sądową kontrolę zgodności postanowień umownych z dobrymi obyczajami, a także pod kątem rażącego naruszenia interesów konsumenta.

Zapisy wiążącej strony umowy nie stanowią jednocześnie postanowień w sposób jednoznaczny określającym główne świadczenia stron. Do takich postanowień przy umowach nazwanych, a do takich należy umowa pożyczki, należą niewątpliwie ich essentialia negotii. Także w umowach nienazwanych, postanowienia określające elementy konstytutywne

dla danego typu czynności, pozwalające na jej identyfikację, uznać trzeba za postanowienia określające główne świadczenia stron. Do postanowień takich nie należą zapisy dotyczące obowiązku zapłaty dodatkowych opłat i prowizji (por. wyrok z dnia 30 września 2002 r., XVII Amc 47/01, Dz. Urz. UOKiK z 2003 r. Nr 1, poz. 244) Sądu Antymonopolowego, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2004 r., I CK 472/03, Pr. Bank. 2004, nr 11, s. 21).

W piśmiennictwie oraz judykaturze dominuje pogląd, że klauzula dobrych obyczajów, nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe, powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań, na przykład w obrocie profesjonalnym, w określonej branży, w stosunkach z konsumentem itp. Nie można abstrahować od ich treściowego i funkcjonalnego podobieństwa do zasad współżycia społecznego. Raczej jednak nie należy utożsamiać tych pojęć, gdyż zabieg taki stwarza więcej problemów

interpretacyjnych, niż rozwiązuje. Stąd sprzeczność postanowień umowy z dobrymi obyczajami nie musi oznaczać nieważności umowy (art. 58 § 2 k.c.).

W stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości

jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność

i fachowość. Im powinny odpowiadać zachowania stron stosunku, także w fazie przedumownej. Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta,

nie pozwalając na realizację tych wartości, będą uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Tak w szczególności kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia

i obowiązki między partnerami umowy. (por. wyrok SN z dnia 3 lutego 2006 r.

(I CK 297/05, Wokanda 2006, nr 7–8, s. 18). Dla uznania klauzuli za niedozwoloną, zgodnie z przepisem art. 385¹ § 1 k.c., poza kształtowaniem praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, musi ona rażąco naruszać jego interesy. Nie jest więc wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta). Należy uwzględnić nie tylko interesy o wymiarze ekonomicznym, ale inne, zasługujące na ochronę dobra konsumenta, jak jego zdrowie, czas, dezorganizacja zajęć, prywatność, poczucie godności osobistej czy satysfakcja z zawarcia umowy o określonej treści.

Przyjmuje się, że postanowienia umowy rażąco naruszają interes konsumenta, jeżeli poważnie, znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron. W wyroku z dnia 13 lipca 2005 r. (I CK 832/04, Pr. Bank. 2006, nr 3, s. 8) Sąd Najwyższy stwierdził, że „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

Ocena stopnia naruszenia powinna być dokonywana z uwzględnieniem kryteriów przedmiotowych (np. dotyczących wielkości świadczeń), jak i podmiotowych

(np. profesjonalista-lider w branży, konsument-senior). Zwraca się szczególną uwagę

na niedopuszczalność poprzestania na ocenie formalnej (np. wielkości świadczeń), ponieważ dla ustalenia rzeczywistej dysproporcji praw i obowiązków należy dokonać jej materialnej oceny, a więc w odniesieniu do strony stosunku (por. M. Bednarek (w:) System prawa prywatnego, t. 5, s. 769; K. Kohutek, Kontrola treści ogólnych warunków umów bankowych na tle nowelizacji kodeksu cywilnego w dziedzinie ochrony konsumenta, Pr. Bank. 2000, nr 12, s. 32–33).

W ocenie Sądu, zapisy umowy oraz regulaminu monitoringu i windykacji zadłużenia, który był integralną częścią umowy pożyczki w zakresie w jakim przewidywał prawo obciążenia pozwanej opłatą za przeprowadzenie czynności windykacyjnych w wysokości zryczałtowanej ustalonej przez powoda, nie wiązały pozwanej, ponieważ kształtowały jej obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interes.

Stosowane przez powoda stawki w wysokości 50 złotych za sporządzenie i wysłanie do pożyczkobiorcy wypowiedzenia/wezwanie do zapłaty rażąco narusza dobre obyczaje,

w tym zasadę uczciwości kontraktowej. Powód w rzeczywistości poniósł koszt nadania pism według stawek rynkowych, które znacząco odbiegają od kwot określonych w umowie.

Należy zauważyć, iż stosowanie stawek wynoszących ponad 11-krotność rzeczywistych kosztów wysłania listu, nie znajduje żadnego usprawiedliwienia faktycznego poza chęcią nieuczciwego wzbogacenia się kosztem konsumenta. Z uwagi na wysokość tych opłat, takie działanie stanowi przy tym rażące naruszenie interesu pozwanego. Postanowienia umowy przewidujące te koszty, w ocenie Sądu, zmierzają także do obejścia przepisów dotyczących odsetek maksymalnych, i z mocy art. 58 § 1 k.c., są nieważne.

Dodać należy, że zastrzeżenie tego rodzaju opłat w okolicznościach niniejszej sprawy jest w istocie zastrzeżeniem na wypadek niewywiązania się przez dłużnika ze świadczenia pieniężnego: obowiązku terminowej spłaty pożyczki i

jego umówionego oprocentowania. Same tego rodzaju kwoty to nic innego jak ryczałtowo ujmowane odszkodowania, obejmujące naprawienie szkody polegającej na poniesieniu przez wierzyciela kosztów, jakie powstają po stronie kredytodawcy w związku z podjęciem czynności zmierzających do nakłonienia kredytobiorcy do spłaty zadłużenia bez wytaczania powództwa. Zastrzeżenie tego rodzaju opłat w swej istocie jest niczym innym jak zastrzeżeniem kar umownych na wypadek niewykonania bądź nienależytego wykonania świadczenia pieniężnego, co jest niedopuszczalne (art. 483 § 1 k.c.), a zatem jako sprzeczne z ustawą – nieważne (art. 58 § 1 k.c.).

Mając na uwadze, że pozwany na potwierdzenie dokonanych czynności windykacyjnych przedstawił jedynie wezwanie przedsądowe do zapłaty wraz z dowodem doręczenia pozwanej (k. 31-32v.) oraz wezwanie do zapłaty z wypowiedzeniem i dowodem doręczenia pozwanej (k. 33-34v.), które to przesyłki były doręczone pozwanej za pośrednictwem publicznego operatora pocztowego Sąd uznał, że roszczenie powoda w tym zakresie nie może przekraczać kosztów rzeczywiście poniesionych przez powoda tj. 4,20 za każde z wezwań.

W konsekwencji uzasadnione roszczenie powoda sprecyzowane w pozwie zamykało się, zdaniem Sądu, maksymalnie w kwocie 1.909,20 złotych, tj. 1.800 złotych tytułem kapitału, 8,40 złotych tytułem kosztów windykacji oraz 82,86 złote tytułem skapitalizowanych odsetek umownych i 17,94 złotych tytułem skapitalizowanych odsetek umownych (przy czym powód wyliczył te odsetki od kwoty wyższej niż kapitał pożyczki, zatem najprawdopodobniej są one zawyżone).

Powód wykazał, że przeniósł na rzecz pozwanej kwotę opisaną w umowie pożyczki, tj. 1.800 złotych, co rodziło obowiązek terminowego zwrotu pożyczki przez pozwaną. Przy czym, z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że pozwana spłaciła pożyczkę, choć poszczególne wpłaty nie zostały dokonane w wysokości lub terminach wynikających z harmonogramu rat. Suma wpłat na poczet tego zobowiązania uiszczona przez pozwaną, co zresztą zostało wprost przyznane przez powoda w pozwie wynosiła 1.970,58 złotych, a więc kwota ta przekraczała kwotę roszczenia uznaną przez Sąd za uzasadnioną, tj. 1.909,20 złotych.

Powód zaliczył jednak dokonane przez pozwaną spłaty na poczet prowizji i opłaty z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki co skutkowało tym, że wpłacona przez powódkę kwota nie wystarczyła na pokrycie zaciągniętej przez nią pożyczki, odsetek umownych i kosztów windykacyjnych. Co prawda przedmiotowa prowizja i opłata nie były dochodzone niniejszym pozwem, jednak wobec zarachowania wpłat pozwanej na te właśnie kwoty Sąd dokonał oceny ich zgodności z prawem.

Zdaniem Sądu, zastrzeżenie tego rodzaju opłat w okolicznościach niniejszej sprawy było w istocie próbą obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Treść umowy pożyczki łączącej strony, gdzie pozwana pożyczyła kwotę 1.800 złotych, a była zobowiązana również do zapłaty prowizji w kwocie 1.333,34 złote (stanowiącej 74 % kapitału pożyczki) i opłaty z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki w wysokości 1.033,33 złote (stanowiącej 57 % kapitału pożyczki) w istocie stanowiły lichwiarskie odsetki. Pożyczkodawca stosując zabieg mnożenia dodatkowych opłat i prowizji, względnie podwyższając ich wysokość, pomimo, że formalnie był ograniczony wysokością odsetek kapitałowych do poziomu zgodnego z treścią art. 359 § 2¹ k.c. podjął próbę obejścia tego przepisu poprzez zastosowanie zawyżonych opłat za administrowanie pożyczką. Sąd podziela przy tym pogląd wyrażony w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 lutego 2015 r. (sygn. akt V ACa 622/14, LEX nr 1658892), iż postanowienia umowne, wprowadzające obok odsetek maksymalnych wygórowaną prowizję (ewentualnie inne dodatkowe opłaty), nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych. Mając na względzie, że w niniejszym przypadku mamy do czynienia z obrotem konsumenckim, taki zabieg prowadzi do naruszenia interesów konsumenta. Zastrzeżenie takich opłat, zmierzające do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych było niedopuszczalne (art. 359 § 2¹ k.c.), a zatem jako sprzeczne z ustawą – nieważne (art. 58 § 1 k.c.). Postanowienia umowne w tym zakresie stanowiły także klauzule abuzywne

w omawianym powyżej znaczeniu i nie mogły wiązać pozwanej.

W konsekwencji Sąd uznając, że prowizja i opłata z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki pełniły funkcję ukrytych odsetek maksymalnych przyjął, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy niedopuszczalnym było zaliczenie na ich poczet wpłat dokonanych przez pozwaną. Wpłaty dokonane przez pozwaną mogły być zaliczone

na poczet spłaty kapitału, odsetek i kosztów windykacyjnych, ale tylko do wysokości rzeczywiście poniesionej.

W tej sytuacji, z uwagi na to, że wysokość dokonanych wpłat w wysokości

1.970,58 złotych przewyższała kwotę maksymalnego uzasadnionego a dochodzonego pozwem roszczenia w wysokości 1.902,20 złotych, powództwo podlegało oddaleniu.